Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Aihe: HE 324/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle takautuvasti maksettavaa sähköhyvitystä sekä sähköenergialaskujen maksuaikojen pidennystä koskevaksi väliaikaiseksi lainsäädännöksi

Energiakaupunkien lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle takautuvasti maksettavaa sähköhyvitystä sekä sähköenergialaskujen maksuaikojen pidennystä koskevaa väliaikaista lainsäädäntöä koskien

Energiakaupungit ry kiittää mahdollisuudesta lausua sähköhyvityksestä ja maksuaikojen pidennyksestä talousvaliokunnalle.

Energiakaupunkien näkökulmasta on perusteltua, että energiakriisin aiheuttaman turbulenssin aikana vaikeassa asemassa olevia asiakkaita tuetaan eri keinoin. Samaan aikaan Energiakaupungit on huolissaan siitä, että ehdotettu lainsäädäntö voi pahimmillaan johtaa sähkölaskukaaokseen ja kaupunkienergiayhtiöiden likviditeettitilanteen heikentymiseen sekä luottotappioriskin kasvuun. Esitetyn lainsäädännön monimutkaisuus, kireä aikataulu ja merkittävä sähkönmyyjille kohdistuva hallinnollinen ja järjestelmien kehittämiseen liittyvä paine voivat johtaa epätoivottuihin lopputuloksiin.

Energiakaupunkien huomiot

Sähköhyvityksen laskentatapa

Energiakaupungit on jo aiemmin arvioinut, että erityisesti toisen sähköhyvityserän laskentatapa lisää sähkölaskukaaoksen riskiä. Marras-joulukuun kulutustietojen yhdistäminen tammikuun hintatietoihin on eri yhtiöiden arvioiden mukaan teknisesti ja ajallisesti vaikea toteuttaa.

Tämä on Energiakaupunkien arvion mukaan lakiesityksen jalkauttamisen merkittävin haaste, koska tietojärjestelmien huomattavat päivitykset on pystyttävä koestamaan luotettavasti ennen hyvitysten maksua. Samaan aikaan järjestelmätoimittajat ovat arvioineet, ettei kaikkia päivityksiä pystytä ajamaan esitetyssä aikataulussa. Tämä johtaa virheellisten laskutusten riskin kasvuun, joka taas voisi aiheuttaa merkittävän ja kumuloituvan ongelmavyyhdin keväälle.

Energiakaupungit pelkää, että lakiesityksen pyrkiessä ratkaisemaan yhtä ongelmaa, se luo tahtomattaan toisen ja merkittävän ongelman.

Energiakaupungit pitää Energiateollisuus ry:n lausunnossaan esittämää ratkaisumallia potentiaalisena vaihtoehtona. Tässä mallissa sähköhyvityksen toinen erä perustuisi kokonaan tammikuun toteutuneeseen kulutukseen ja energian hintaan. Energiateollisuuden esittämä malli poistaisi huomattavan joukon niistä keskeisistä riskeistä, joita Energiakaupungit tunnistaa lakiesityksen sähköhyvitystä koskevasta osasta.

Myös muut vaihtoehdot, joilla lakiesityksen laskentamalleja voidaan yksinkertaistaa, ovat varteenotettavia.

Maksuaikojen pidennys

Energiakaupungit arvioi, että maksuaikojen pidennys lisää energiayhtiöiden luottotappioiden riskiä. Maksuaikojen pidennys toimii käytännössä halpana ja vakuudettomana luottona sähköyhtiöltä asiakkaalle sekä kuluttaja-asiakkaiden (120 päivää lisämaksuaikaa) että yritysasiakkaiden (60 päivää lisämaksuaikaa) kohdalla.

Energiakaupungit ry
Eteläranta 10
00130 Helsinki

Toiminnanjohtaja
Aku Aarva / +358 41 432 6510
aku.aarva@energiakaupungit.fi

www.energiakaupungit.fi
Y-tunnus: 3229140-4

Tällaisessa tilanteessa Energiakaupungit pitää omaisuuden suojan näkökulmasta välttämättömänä, että valtio korvaa lainsäädännön seurauksena syntyneet luottotappiot sähköyhtiöille.

Lakiesityksen kustannusten korvaaminen

Energiakaupungit arvioi, että sähköhyvityksen laskemiseen ja maksamiseen liittyvät tekniset muutokset, asiakaspalvelu- ja asiantuntijatyö aiheuttavat huomattavan sääntelytaakan sähköyhtiöille (lakiesityksen luku 4.2.4) ja siten merkittäviä taloudellisia kustannuksia. Näitä kustannuksia ei kuitenkaan aiota korvata sähköyhtiöille, mitä Energiakaupungit pitää käsittämättömänä.

Energiakaupungit arvioi, että todelliset sähköyhtiöille kohdistuvat kustannukset lakiesityksen jalkautuksesta ovat moninkertaiset lakiesityksessä arvioituun 4-6 miljoonaan euroon.

Energiakaupungit pitää perusteltuna, että lakiesityksen aiheuttamat todelliset kulut ja rahoituskustannukset korvataan sähköyhtiöille.

Muita huomioita

Energiakaupungit pitää aitona riskinä sitä, että nykyisessä muodossaan sähköhyvitys ja maksuaikajoen pidennys johtaa sähkölaskukaaokseen.

Tämä näkyy esimerkiksi sähköyhtiöiden jäsenpalvelujen huomattavana kuormituksena, mikä heijastuu asiakaspalvelukokemukseen. Jo tällä hetkellä energiayhtiöiden asiakaspalvelut ovat pahasti ruuhkautuneet energiakriisin aiheuttaman epävarmuuden keskellä.

Kaikki ratkaisut, joilla lakiesitystä voidaan yksinkertaistaa ja saattaa nopeammin toteutettavaan muotoon, tulee harkita.

Lisätietoja:

Aku Aarva
toiminnanjohtaja
Energiakaupungit ry
+358 41 432 6510
aku.aarva@energiakaupungit.fi